Mizah

Halk Partisi şirin görünmek için ıslahat yapıyor:

— Aman usta pek dikine traş ettin. benim perdaha ihtiyacım var!

FIKRALAR

Beşik

Birleşmiş Milletler toplantısında Molotof'la Bevin konuşuyorlardı. Molotof Yunanistandaki hâdiselerden bahsederken:

— Âsi dediğiniz çeteler hakiki demokratlardır, dedi. Zaten bilirsiniz ki Yunanistan demokrasinin beşiğidir. Bunlar da o beşikte büyüyen çocuklar.

Bevin gülümsiyerek cevap verdi:

— Doğru. Yaygaralarından belli.

Taktik

Değerli romancı Reşat Nuri Güntekinle bir kaç arkadaşı buluşmuş konuşuyorlardı. Söz, bir aralık meclisten dışarı çıkan bir arkadaşlarına intikal etti. İçlerinden biri:

— Çok iyi çocuktur, dedi. Nihayet temiz bir kalbi var. Hattâ, kendisine fenalık edenlerle bile dost olmaktan çekinmez.

Reşat Nuri Güntekin gülümsedi:

— Sen onu bana sor, dedi. Onun kendisine fenalık edenlerle dost olması, yalnız onları mahvetmek içindir.

Cesaret

Prof. Salih Murat:

— Dünyanın en cesur denizci milleti muhakkak ki İngilizlerdir, dedi.

Şair Yahya Kemal itiraz etti:

— Ne münasebet! Bu işte de rekoru Türkler kırıyor.

— Neden?

— Neden olacak! İngilizler bir gemiyi yaparlar, 10 sene kullanıp Portekiz'e satarlar, Portekizliler 15 sene kullandıktan sonra Yunanistan'a devrederler, onlar da 25 sene kullandıktan sonra biz alırız, 50 sene kullanırız. Anladın mı dünyanın en cesur denizci milleti kimmiş?

Zorla değil

Müşterek bir arkadaşları ölmüştü. Felsefeci Emin Erişirgil, Ankaranın meşhur heccav şairi Kuddusiye :

— Aman, dedi, şunun ölümüne bir tarih düşür.

Tarih bir türlü düşmüyordu. Bir gün Emin Erişirgil sordu:

— Ne yaptın tarihi ?

Kuddusî :

— Vallahi birader, dedi uğraşıyorum, uğraşıyorum, herifi bir türlü cennete sokamıyorum. Zorla değil a, girmiyor !

Aceba

Bakırköy hastahanesi baştabibi, değerli hikâyeci, bilgili müzik tenkitçisi doktor Fahrettin Celâl, (F. Celâleddin) bir yakın dostunun evine misafirliğe gitmişti.

Evin küçük kızı yanına geldi:

— Amca, dedi. Ben, bir şey biliyorum amma söylemem.

Fahreddin Celâl gülümsedi:

— Zararı yok kızım, dedi. Ben biraz daha büyümeni beklerim. Bakalım o zaman da sır saklayabilir misin?!

Panzehir

Rizeli bir yobaz, kahvede çay içiyordu. Havada uçan bir sinek geldi, geldi çay bardağının kenarına kondu; konmasiyle beraber tekrar havalandı. Yobaz, hemen ayağa fırladı, sineği kovaladı, camın kenarında tuttu, getirdi çay bardağına daldırmağa başladı.

Etraftan bunu görenler hayretle sordular:

— Hayır ola hoca! Ne yapıyorsun?

Hoca bir taraftan sineği çay bardağına daldırırken öte taraftan cevap verdi:

— Çitapta yazay ki, sineneğün bir ayağu zehür, öteki panzehürdür. Çaya bir ayağu değmuştu, tutup ikünci ayağunu sokayrim kü panzehürü, zehürünü alsın.

Beterin beteri

Her ikisi de halkevinde konferans vermeğe hazırlanıyorlardı. Arkadaşı:

— Nizamcığım, dedi. Konferans verirken beni en çok sinirlendiren şey nedir biliyor musun?

— Nedir?

— Ben konuşurken dinleyicilerin saatlerine bakmaları...

Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu:

— Ben, dedi. Dostum, ona sinirlenmem. Asıl dinleyicilerin acaba işliyor mu, yoksa durdu mu diye saatlerini kulaklarına götürdükleri zaman ifrit kesilirim!.

Yanlışlık

Pastahanede buluşmuş konuşuyorlardı. Biri:

— Dün Orhan Veli'yi gördüm, dedi.

— A bak, o, kıymetli gençlerimizden biridir. Muvaffak olacağını zannediyorum.

— Hayret, onun aleyhinde bulunmuyorsun, halbuki o senden modası geçmiş bir şair diye bahsetti.

Asaf Halet Çelebi cevap verdi:

— Ee... yanılmak insana mahsus. Her halde bu işte ikimiz de yanılıyoruz.

Hangisi

Bir arkadaşı, değerli diş doktoru profesör Feyzullah Doğruerle konuşuyor, müştereken tanıdıkları hukuku bitirmiş bir bayandan bahsediyor:

— Kızcağızı görme, diyordu. Avukat, deyip avukat işitiyor. Mütemadiyen: «İdealim, avukat!» diye ter ter tepiniyor...

Profesör, Feyzullah Doğruer, onun sözünü kesti:

— Dur, dedi. Telâş etme. Kızın ideali ne? Avukatlık mı, yoksa avukat mı olmak istiyor?

Kadın aklı

Tren birdenbire durmuştu.

Bir kadın pencereden başını uzattı, tren memuruna sordu:

— Ne var? Ne oldu acaba?

— Tren bir ineği çiğnedi.

Kadın hayretle:

— Ya! dedi. İnek yolun üzerinde mi imiş?

Yandaki kompartimanda bulunan ve pencereden sarkarak kadınla memurun konuşmalarını dinleyen üstad İsmail Habib Sevük kendini tutamadı:

— Hayır, dedi. Samanlıktaymış!.

SAYI: 29 CİLT 2 Fiatı 15 Kuruştur 24 OCAK 1947

Mizah

Sahibi:
RAMİZ GÖKÇE

ABONE:
Seneliği 750, altı aylığı 375 kuruştur.

Posta Kutusu: 255

o CUMA GÜNLERİ ÇIKAR HAFTALIK, TARAFSIZ MEMLEKET MECMUASI o

Günün Evliyası

Meşhur Ahmet Vefik Paşa, Bursada Vali iken büyük bir faaliyet göstermiş, memleketi imar etmiş, caddeler açtırmıştı.

Gene, böyle hayırlı bir maksatla istimlâk yaptırırken, yolun ortasında bir türbeye tesadüf edilmiş. Halk müteassıp. Hoşnutsuzluk alâmetleri gözükmüş, mırıltılar başlamış. Paşaya koşan adamları, vaziyeti anlatmışlar. Ama, koca Ahmet Vefik Paşa, gürültüye pabuç bırakır mı hiç?! Ertesi günü ameleyi toplamış, yanına şehrin ile gelenlerini, müftüyü almış, türbenin önüne gelmiş. Yüksek sesle okunan dualardan sonra, «âmin!» sesleri göklere doğru yükselirken, Ahmet Vefik Paşa, evliyaya bağırmış:

— Yürü, ya mübarek!

Amelelere de emri basmış:

— Yıkın türbeyi!.

Yanında, beti benzi uçan, ık mık etmeğe kalkan şehrin eşrafına dönmüş:

— Dede hazretleri, elbette yürümüş, gitmiştir, demiş. Ayak altında kalacak değil a!!

Halk Partisi:

— Demokrası sistemini kurduk!

Demekle, hemen her şeyin olup bitiverdiğine inanmış görünüyor.

Halbuki, bütün dünyanın bildiği tek hakikat şudur: Demokrasi, teminatlı bir hürriyet sistemidir.

Anayasaya aykırı kanunlar kaldırılmadıkça, bu memlekette hakiki bir demokrasi havasının esmesine imkân yoktur. Şekli istediğimiz kadar değiştirelim, ruhumuz tahakküm metodlariyle örüldükçe, bu memleket demokrasiye kavuşamaz ve Ahmet Vefik Paşanın, evliyaya:

— Yürü, ya mübarek!

Diye bağırması gibi, biz de demokrasiye:

— Gel, ey mübarek!

Diye bağırmaktan başka bir şey yapmış olmayız. Çünkü, hakikatte, ne Ahmet Vefik Paşanın evliyası yürümüş, ne de bize demokrasi gelmiştir.

Mizahçı

Halk Partisi Yüksek Divanında yeni partilerin teşekkülüne karar verilecekmiş:

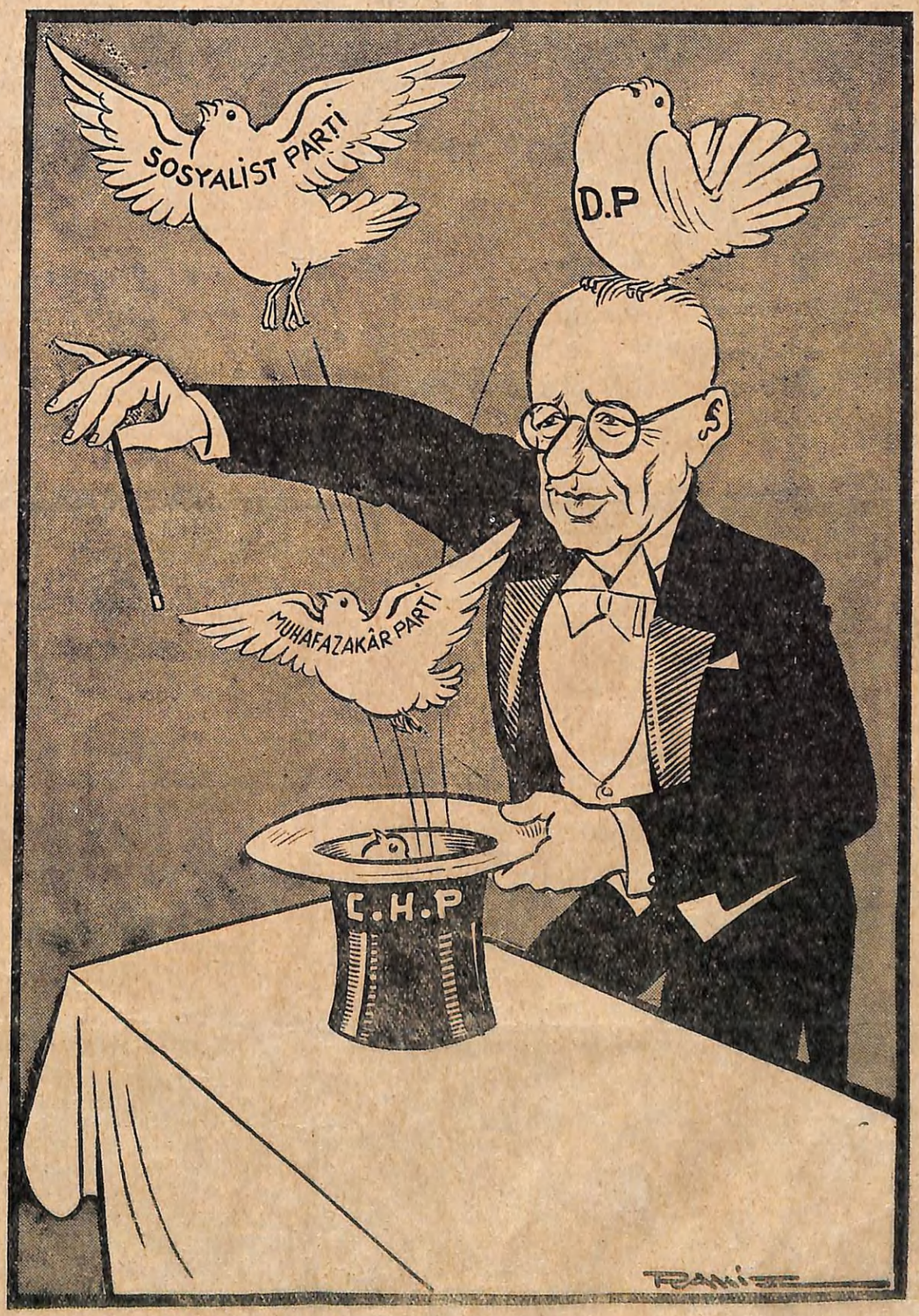

— Ne sihirdir ne keramet, el çabukluğu marifet!

Klâsik Kitaplar

Yazan: **Ertuğrul Şevket**

Vâkıa: «Açtırmayın kutuyu, söyletmeyin kötüyü!» diye bir lâf vardır ve ben de, atalar sözlerine inananlardanım. Bu sebeple: «Kötü» nün söylenmemesi için, kabil olduğu kadar «kutuyu» açmamağa gayret ederim. Fakat bu, arka sokaklardan geçerken kafasına saksı düşen zavallının âkıbeti gibi, arzu etmeden, bilmiyerek, istemiyerek, âdeta kazaen oldu: Kutu açıldı. Artık söylenecek kötüler için kusura bakılmaması rica olunur.

Millî Eğitim Bakanlığı, senelerdenberi; «Dünya edebiyatından tercümeler» unvanı altında bir seri kitap neşretmektedir. Her seferinde de, seksen mi, yüz mü, daha fazla, yoksa daha noksan mı? Bilmediğim adetteki bu kitapları gazetelere, tanınmış muharrirlere, bol keseden, bedava olarak ihsan eder.

Milletin parasiyle basılan bu kitapları muharrir arkadaşlar, okurlar mı, yoksa ambalâjını bile bozmadan okkaya veya kitapçıya mı devrederler? Artık orasını ben bilmem. Yalnız, her halde ve her iki halde de muharrir ve gazeteci arkadaşların, Millî Eğitim Bakanlığına canü gönülden duahan olduklarına:

— Var olsun, bin yaşasın!

Dediklerine şüphe yoktur.

Hani başka bir atalar sözü vardır: «Horoz ölse de gözü çöplükte kalır!» derler. Sanki, bu yaşıma kadar başıma ne belâ, ne felâket geldiyse; okumaktan, yazmaktan gelmemiş gibi, bizim yokuştan iner veya çıkarken, gözlerimi kitapçıların vitrinlerinden ayıramam. Geçenlerde gene böyle oldu ve gözlerime Millî Eğitim Bakanlığının bastırdığı kitap serisi ilişti. Hele, aralarındaki bir tanesinin ismi, beni kendisine öyle bir çekiş çekti ki: dayanamadım, dükkândan içeri daldım, «Zindanda» yı aldım.

Akşamı dar ettim, bir kaç lokma ekmek boğazımızdan zor belâ geçti; soyunduk, dökündük, kanapeye yan geldik, başladık kitabı okumağa..

Bre aman! Bu da nesi? Acaba elime yanlışlıkla başka bir kitap mı tutturuldu? Kapağa bakıyorum: Hayır, o, «Zindanda». İtalyan klâsikleri, numara 8. Yazan: Silvio Pellico, Ragıp Ögel adlı biri tarafından dilimize çevrilmiş ve Millî Eğitim Basımevinde basılmış. Millî Eğitim Bakanının bir önsözü de kitabı ayrıca süsleyip püslemekte.

Kendi kendime:

— Allah, Allah! diyorum. Bu ne mene iş ki...

Kitap, baştan aşağı katolikliği övüyor, hemen hemen herkese katolik olmağı tavsiye ediyor, müellif kitabını okuyanlardan mezhep değiştirenlerin isimlerini veriyor. 287 nci sahifede şöyle diyor: «Sinyor Woigt'in mezhep değiştirdiğini büyük bir sevinçle duydum. Bu değiştirmede kitabımın tesirsiz kalmadığından bahtiyar oldum.»

Okudukça, gözlerim fal taşı gibi açılıyor:

— Din propagandası yaptı!

Diye yakalarına sarılınılmış, mahkûm edilmiş, bir çok «Ahmet, Mehmed» i hatırlıyorum.

Fakat, birden sükûnet buldum:

— Mutlaka, dedim. Bu kitap, Millî Eğitim Bakanlığı tercüme bürosunun gözünden kaçmıştır. Öyle olmasa; böyle tercüme, türkçe hatâları, mantık bozuklukları bu kitapta yer bulur muydu?

Misal mi istersiniz, işte: Sahife 41, satır 5. «Annesini, erkek ve kız kardeşlerini, kayın biraderlerini, yeğenlerini ne kadar sevdiğini... biliyorum.»

İnsan, kayın biraderini sever de karısını sevmez mi? Onun ismi bile geçmiyor.Demek oluyor ki: tercüme yanlıştır, «kayın biraderleri» kelimesi, kitabın aslında başka bir mâna ifade etmektedir.

Ya, şu cümleye ne buyurulur? «*Avusturyanın* hakkımda olagan üstü bir şiddet misali *göstereceklerini* ve beni ya ölüme veya uzun seneler hapse mahkûm *edeceklerini* muhakkak sayıyordum.»

Sorarım size: Dünyanın neresinde böyle bir türkçe gördünüz?

Hiç müfretten sonra cemi kullanıldığını duydunuz mu?

Buna, Balat, Kumkapı, hattâ Büyükada türkçesinde bile rastlamağa imkân yoktur!

Haydi mütercim türkçe bilmiyor! Ya Maarif Vekâleti tercüme bürosu, ya onun müsahhihleri de mi bilmiyor?

Yapmayın Allah aşkına! Sahi mi söylüyorsunuz?. Hoppala... Bir yaşıma daha girdim!!

Fransız—İngiliz anlaşmasından sonra:

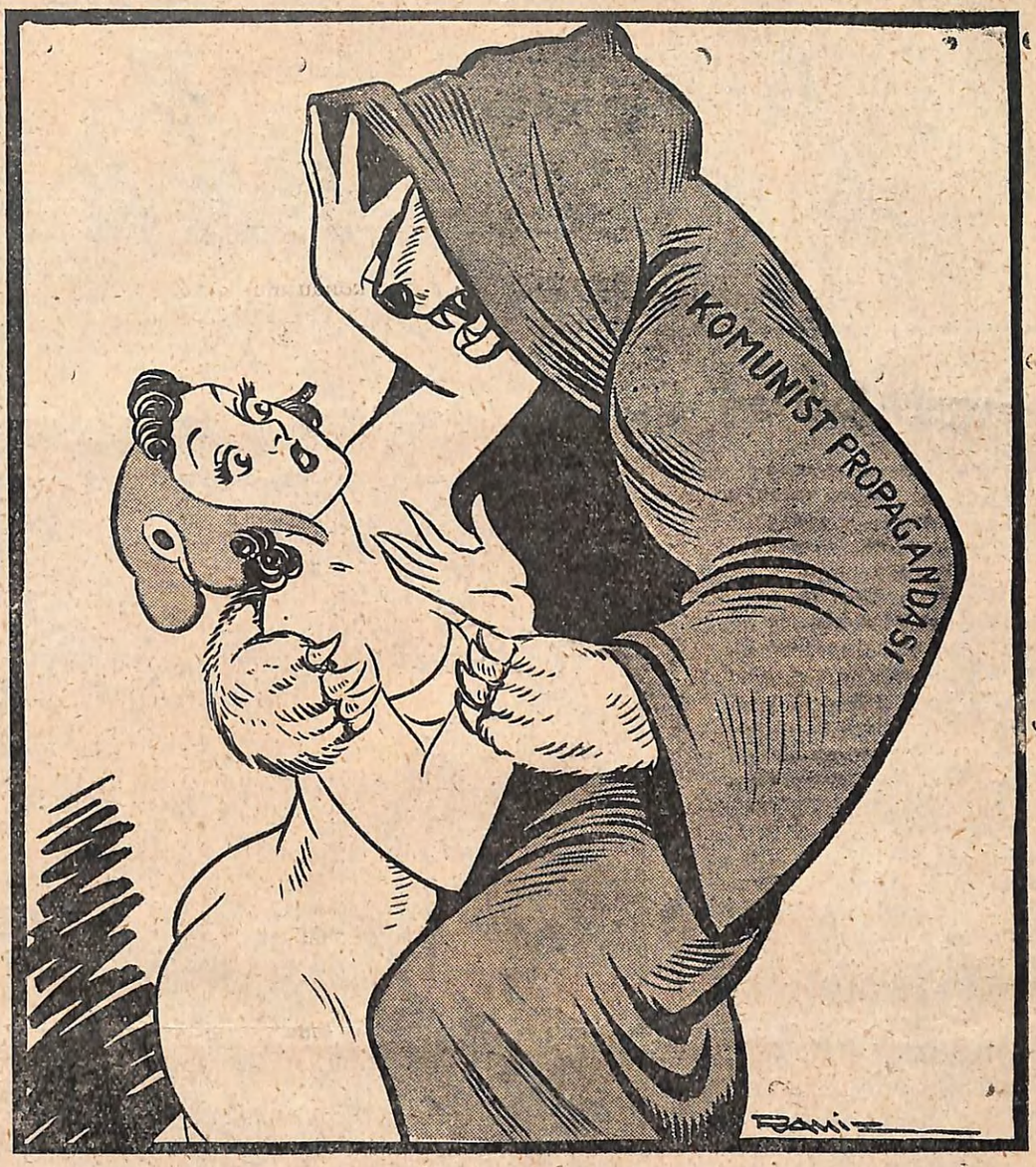

Kostümlü Balода:

— Güzelim, ne diye benden uzaklaşmak istiyorsun?

— İç yüzünü gördüm de ondan!

— Fırsatçı esnaf için yüzsüzleşti diyorlar...

— Bilakis o kadar çok (yüz) buldular ki... fiyatları her gün yüzer yüzer arttırıyorlar!

İkramiye

Doktor, bir akşam evvel ateşi düşen hastasının yanına geldi. Her halinden ihtiyatlı hareket ettiği anlaşılıyor, hastasına alıştıra alıştıra bir şey söylemek istiyordu. Havadan sudan bahsetti, bir aralık:

— Sana, dedi. Tayyare piyangosundan büyük ikramiye çıksa ne yaparsın?

Hasta sükûnelte cevap verdi:

— Yarısını sana veririm..

Doktor, hemen düştü, öldü.

Hayvanat bahçesinde

Radyo temsil şefi, sanatkâr Kemal Tözem'e İstanbuldan misafirler gelmişti. İşinin olmadığı bir gün, onları bir otomobile bindirdi. Gaziçiftliğine gittiler. Lokantada öğle yemeğini yediler. Oradan da hayvanat bahçesine gittiler.

Tek başına demir bir kafesin içine konmuş, iri bir ayı homurdanarak dolaşıyor, kendisini seyredenlere aldırmıyordu.

Kemal Tözem'in misafirlerinden genç bir bayan:

— Acaba, dedi. Bu ayı; dişi mi, yoksa erkek mi?

Kemal Tözem:

— Vallahi efendim, dedi. Bilmiyorum.. Hem bu öyle bir mesele ki, ancak bir başka ayıyı aldatmadan edin.

Tarihten bir sahife

Eskiden elde eden bir kerre vezâreti
Gözetleyip dururdu ömrünce sadâreti.

★

Hergün gözü eşikte, kulağı pencerede,
Beklerdi Mâbeyinden gelecek beşâreti.

★

Vakti gelip başına kondu mu devlet kuşu
Hedefe varmış gibi dinerdi harâreti.

★

Şevketliyi kafese koymak yolunda ancak
Harcardı gece gündüz olanca mehâreti.

★

Memleket dâvâları ikinci safta artık,
Birinci safta amber, samur, kürk ticâreti.

★

Harac mezad ederdi birkaç kese akçeyi
Filânca vilâyeti, falanca sefâreti.

★

Hünkârın çiftliğiydi baştan başa bir diyar,
Köyler akaretiydi, şehirler imâreti.

★

Baştakiler aklını başına toplar diye
Vatandaşlar nice yıl çektiler esâreti.

★

Baktılar ki hayrı yok onların, bir hamlede,
Yüzlerine vurdular yüz yıllık hakareti.

★

Deli Oznan ! Bir daha istibdad uğrayamaz
Görünce tâ uzaktan bizdeki cesâreti.

Deli Ozan

Kasap zihniyeti:

— Ulan bana bak, ben adamı hem keser, hem ortadan yok ederim!

— Onu af etmişin, ben koyun eti değilim!

— Bizim karı da rakı için mücadeleye başladı.

— Tekelle mi?

— Ne tekeli birader! Sopayı iki elile yakalayıp üstüme öyle hücum ediyor ki!

Konserde

Cemal Reşidin orkestra konserlerinden birindeydi. O gün tesadüfen Perihan Altındağ da İstanbula gelmiş bulunuyordu. Bu konsere gitmek ve hiç tanımadığı, fakat medhini çok işittiği Cemal Reşidi dinlemek istiyordu.

Konserin verileceği binaya girdi. Gişeye yanaştı, bir koltuk bileti istedi.

— Yok !

Diye cevap aldı. Paradiden başka hiç bir tarafta yer yoktu. Ne yapacağını şaşırmış bir vaziyette holda dolaşırken, kendisini şimdiye kadar hiç görmemiş

olduğu Cemal Reşide rastladı,, bir erkekten yardım gelir ümidiyle sordu :

— Siz de mi konsere geldiniz?

— Evet...

— Biletiniz var mı ?

— Hayır....

Perihan içini çekti :

— O halde, dedi, siz de benim gibi, konseri galeride ayakta dinlemek mecburiyetinde kalacaksınız.

Cemal Reşit gülümsedi, şikâyetçi bir tavurla :

— Zaten, dedi. Ben bu adamın bütün konserlerini ayakta dinlemek mecburiyetinde kalan bir bedbahtım!.

Ressam — Eserlerim, bir gün gelecek müzeye konacaktır.
Kadın — Hıfzıssıhha müzesine mi ?

7 Gece — 7 Gündüz

— Bayanların Tatili —

Yazan: PALAZ

Bilmem, gazetelerde okudunuz mu? İsveç hükûmeti, yaptırdığı tetkikat sonunda, aile geçimsizliklerinin, kavgalarının, ve giderek boşanmaların, uzun zaman «müşterek ikamet» den ileri geldiği neticesine varmış. Ve bu müz'iç sebebi ortadan kaldırmak için, fazla vakit geçirmeden, şöyle bir kanun neşretmiş: Her evli kadın senede on gün serbesttir. Bu müddet zarfında, oturduğu yerden yedi sekiz yüz kilometre uzağa kadar seyahat edebilir. Yapacağı bütün masraflar devlet tarafından tediye olunacaktır. Yâni bu suretle kadınlar ev hayatının yeknasaklığından kurtulmuş olacaklar.

Bu İsveç hükûmeti kadınlardan mı mürekkep nedir, ben kendi hesabıma siddin sene düşünsem, böyle garip bir kanun asla aklıma gelmezdi. Fakat mesele orada değil. Bizim hükûmetlerin hali malûm. Ötedenberi bir çok işlerde, Avrupayı taklit etmeği, hemen hemen bir âdet haline getirmişlerdir. Şimdi bu haberi de duyup kopyaya kalkarlarsa halimiz nice olur, dersiniz? Düşünün bir kere, maazallah!

Bir gün bakıyorsunuz; hanım çıkını, çantayı, bohçayı toparlamış, gidiyor.

— Nereye hanım?

— Ben gidiyorum. Tatilimi geçireceğim.

— Ne tatili yahu?

— Sana ne? Harcırahımı falan aldım. Aklıma neresi eserse gidip orada 10 gün oturacağım.

Ne yaparsınız? Hiç. Elden ne gelir ki? Kanun bu. Çaresiz paçaları sıvayıp mutfağa yemek pişirmeğe, ortalığı temizlemeğe, yahut çocuğun ötesini berisini yıkamıya koyulacaksınız.

Yahut bir akşam işinizden yorgun argın eve geldiğiniz zaman sizi hizmetçi karşılayacak:

— Hanımefendi dışarı çıktı.

— Eh zararı yok, diyeceksiniz, gecikmiş ama birazdan elbette gelir.

— Hayır. On gün gelmiyecek.

— O da nesi?

— Hanımın bugün canı sıkıldıydı: «Beye selâm söyle. Ben tatilimi geçirmeğe gidiyorum.» dedi, gitti. Onun için diyorum: on gün gelmiyecek!

Maamafih İsveç hükûmetinin bu nev'i şahsına münhasır kararı, ilk bakışta göründüğü kadar da biçimsiz bir şey değil galiba. Daha doğrusu, iyiliği veya fenalığı, kadınına göre takdir olunacak. Öyle ya.. Ne kadınlar biliriz ki, senede on gün değil sadece on saat evden uzaklaşsınlar diye, kocalarının yapmadıkları fedakârlık, başvurmadıkları kurnazlık kalmaz. Ve ekseriya muvaffak olamazlar. Yine ne kadınlar vardır ki, senede 364 gün tatil yapsın da tek bir gün bize gelsin diye, dökmediğimiz dil, yapmadığımız dalkavukluk yoktur. Ve maalesef yine de muvaffak olamayız.

Velhasıl tuhaf şeydir, bu karı koca münasebetleri vesselâm! Dünya kuruldu kurulalı ne ilk evlenenler biziz, ne de son. Herkes bir türlü işini uydurmuş gidiyor. Benim bir arkadaşım var. Bir dişçi dostu ile anlaşıp, uydurma bir hastalık bahanesiyle karısının dişlerini söktürdü ve takma diş yaptırdı. Şimdi yalnız çıkmak istediği akşamlar, daha gündüzden usulcacık karısının dişlerini saklıyor. Akşam:

— Haydi karıcığım, gel seni bu akşam sinemaya götüreyim. Ahmet beylere söz verdim.

— İmkânı yok şekerim. Körolası dişlerimi yine bir yere koymuşum. Sabahtanberi bir türlü bulamıyorum.

— Ya.. Vah, vah.. Eh.. Ne yapalım. Bari ben gideyim de dostlarımıza ayıp olmasın!

Ve çıkar gider.

Dedim ya.. herkes işini uyduruyor!

— Et pahalılaşmış, kuyruğu ele vermemek için tebdili kıyafet etmekten başka çare bulmadı

(Eski tas eski hamam) münasebetiyle

Yazan: **Serdengeçti**

Demokrat Parti ile Halk Partisi arasında bir hamam teşbihinden doğan tartışmayı herhalde siz de gazetelerde okumuşsunuzdur. Duymıyanlar varsa bir de ben tekrar edeyim: General Sadık Aldoğan: «Eski hamam, eski tas; yalnız tellâklar değişmiş.» dediği için kıyametler koptu. Bucak müdürlerinin bazıları Generalin bu sözlerini geri almasını istiyor; bazıları da tellâk sıfatını kendisine iade ediyorlar. Bana sorarsanız bu hâdisenin kızılacak hiçbir tarafı yok. Çünkü bu bir halk tekerlemesidir ve bir çokları gibi bu da yanlıştır. Bugünkü ilimler, maddî ve mânevî âlemde her şeyin değiştiğini gösterdiğine göre, bu cümlenin hiç bir değeri yok. Sonra bu teşbih yoliyle söylenmiştir. Teşbihte hatâ olmaz derler; - se de sakın inanmayın: Bal gibi olur ve en büyük çamlar böyle devrilir. - Bu sebepten de buna kızmamak lâzım. Hem hamam teşbihi, de fena değil. Çünkü hamam, temizlik yeridir. Oraya herkes kirli girer ama, temiz çıkar; yalnız yüz karası olanlar müstesna. Bundan başka hamam yarı yarıya bir safa yeri de sayılabilir. Anzorotu çekip zom olanların birkısmı sabaha karşı hamama düşer, göbek taşına uzanarak hem tatlı tatlı kestirir, hem deterleyip toksinlerinin mühim bir kısmını çıkarırlar.

Hele kadınlar hamamı başlı başına bir âlemdir. Siz de benim gibi küçükken hamama gittiniz mi bilmem? Gittinizse eğer, kadınların niçin ihtiyarlığa düşman kesildiğini daha iyi anlamışsınızdır. Sokakta, korsenin içine sıkıştırılarak düzeltilmiş, sizi hayran eden vücutlerin fecaatini orada görmüşsünüzdür. Eski kadınların akıllıları hamamın bu kerametini iyi bildikleri için, gelinlerini orada peylerlermiş. Mantık yoluyla düşünülürse: «Bir içim su» tâbirinin de hamamdan doğmuş bir istiare olduğuna hükmedilebilir. Sıcak, buğulu bir hamam havası içinde vücudünden tazelik ve güzellik taşan bir genç kız manzarası, insana ne kadar hoş gelir. O sıcak ve buğulu yerde, onu bir içim su gibi içmek arzusu içimizden doğar. Eski zamanın, dolmalar, turşularla hamama giden, göbek taşını oburlar için cennet, bazıları için de mide bulandırıcı bir sahne haline koyan âdetlerini düşünürseniz hamamın alelâde bir yer olmadığını siz de tasdik edersiniz.

Bucak müdürlerinin tellâk tâbirinden alınmaları ve ateş püskürmeleri tuhaf değil mi? Tellâklık da her sanat gibi şerefli bir iş. Tellâklar arasında bazı uygunsuzlar da bulunması bu meslek erbabını küçültmez. Öyle değil mi? Her meslekte o iş erbabının yüzünü kara eden densizler bulunabilir. Bundan dolayı hepsinin suçlu olması lâzım gelmez ya! Bir iki yıl evvel bir maliye memurunun yüz binlerce lirayı zimmetine geçirdiğini gazetelerde okumuş ve hepimiz üzülmüştük. Şimdi sorarım size; bu adamın hırsızlığı bütün maliye memurlarını kirletmeğe yeter mi? Elbette ki değil.

Haber aldığımıza göre tellâklar da bucak müdürlerinin kendilerine hakaret sayılabilecek yayınlarını, haysiyet kırıcı bulduklarından şikâyet makamı aramakta imişler. Bana sorarsanız tellâkların hakkı var. Bu hamam gürültüsünde işin en doğrú tarafı, hamama her girenin terlemesidir. Sayın Demokrat generalimizi hamam teşbihi bir hayli terlettiğine göre, hamam sözünün bile tedaî yoluyla insanları terlettiğine hükmedilebilir.

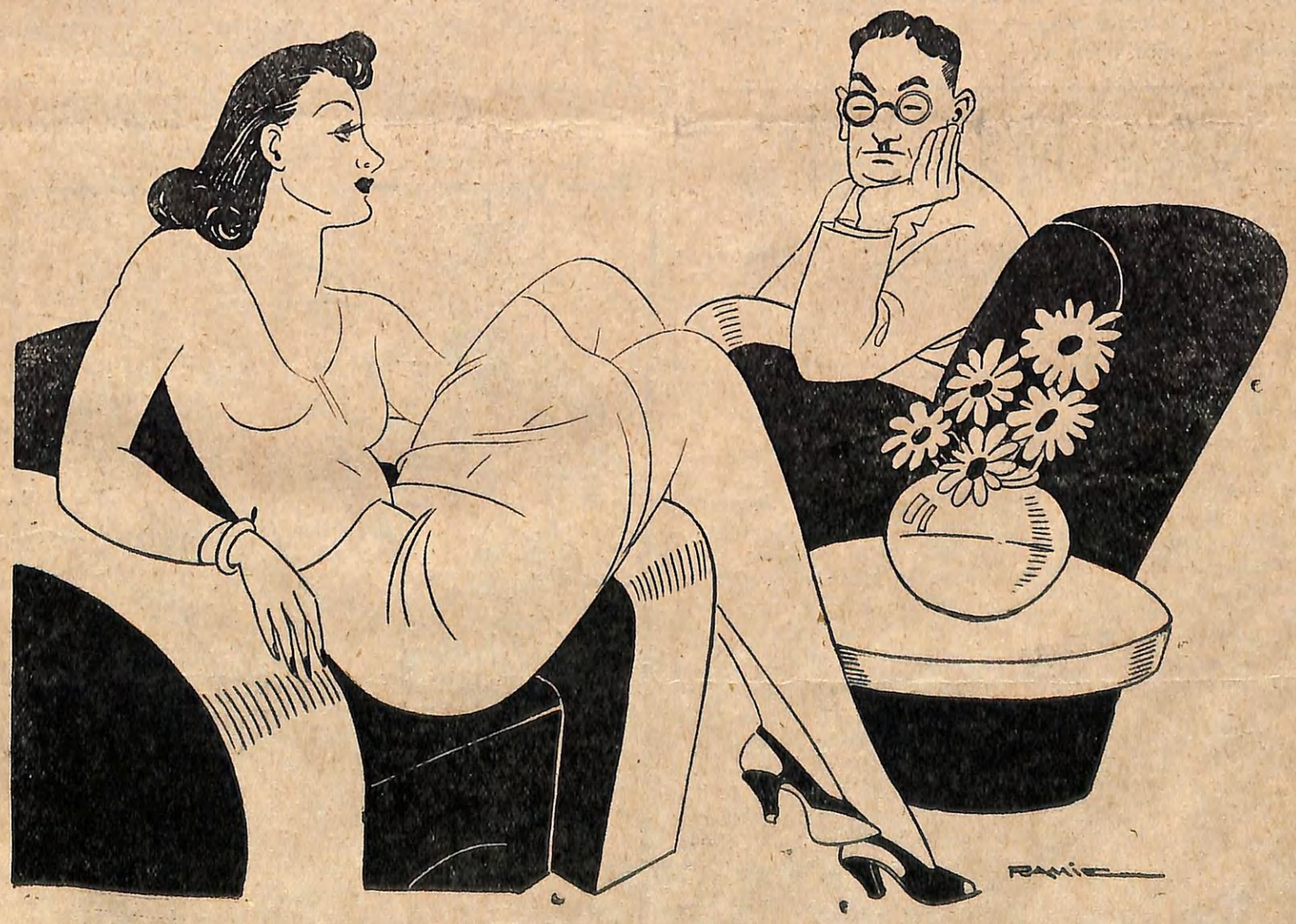

— Evlenmeden evvel "Canını yiyeyim" derdin. Halbuki şimdi...
— Yemediğime bin defa pişmanım!

Kadın — Tanburu severim, fakat Kanun olsaydı dinlemezdim!
Erkek — Esnaf mısınız?

— Şive Mektebi —

o

Yazan: **Ercümend Ekrem Talu**

o

Adının tıpkı tıpkısına böyle olup olmadığını iyice bilmiyorum: Şehir Tiyatrosunun sevimli sanatkârı İ. Galip Arcan yeni bir mektep açası imiş. Burada, memleketimizin çeşitli bölgelerinden olup da türkçeyi başka başka türlü konuşan vatandaşlara İstanbul şivesiyle konuşmasını öğretmek istiyormuş. Bunlardan gayri, peltek, kekeme, dığdığı olanların da telaffuzu düzeltilecekmiş.

Ben bu mektebi kurulmuş farz ederek, cereyan edecek sahneleri, öğretmenle talebe arasındaki muhavereleri şöyle bir tasavvur ettim. Haylı eğlenceli olacak. Meselâ, ilk olarak, Karadenizli bir uşak geliyor. Harp esnasında takacılık etmiş, bir hayli para kazanmış, yukarı Buğaziçinde bir kaç parça emlak edinmiş, İstanbullu bir kızcağızla dünya evine girmek arzusunda. İlle, şivesinin bozukluğundan buna bir türlü cesaret edemiyormuş.

Birisi buncağıza Galibin mektebini salık vermiş. O da kalkmış, gelmiş :

— Ha, penum ilen alay etuyurler... diye şikâyetçi. Galup tetukleri sen misun ?

— Benim efendim. Emriniz?..

—Paa teduler kin, sen adamun tilinu duzleymişun.

— Dilini değil, şivesini...

— Cilvesinu mu teysun ? Ha, cilve teduğun karı kismunda olur. Pen erkeğum, erkek ! Ağnay misun ?

— Görüyorum, efendim. Lâkin ben cilve demedim, esasen. Şive dedim... şığve !

— Ne tedunsa tedun. Ora lâzum teul. Ha, pen buraa tilumu duzeltemee keldum.

— Peki efendim. Buyurun dershaneye geçelim.

Geçerler... Galip söze ciddî bir tavurla başlar :

— İsminiz ?

— Penum mu ? Heyretttun.

— Hayrettin. Hayrettin diyiniz bakayım.

— Heyrettun.

— Olmadı.

— Neden olmaymiş. O adu paa dedem verdu. Ne deyi peyenmezsun ? Ha, soyle paa.

— Beğenmedin değil. Düzeltmek isitiyorum.

— Ha penum adum bozuk mu ?

— Şiveniz bozuk.

Bay Hayrettin tehdit edici bir vaziyet alır.

— Gene mu cilve geveleysun? Pen adamun kozinu patlaturum.

Galip Arcan içini çeker...

— Soy adınız ?

— Penum mu ?

— (düzelterek) Benim mi ?

Hayrettin ters ters bakar... birdenbire:

— Ay uşak ! Penu maytaba mu alaysun ?

— Değil, efendim ! Siz buraya ne için teşrif ettiniz ?

— Pen mu ?

— Ben... mi !

— Alimallah talayrum şebek suratuna, ha !

— Ne buyurdunuz ?

Hayrettinin öfkesi gittikçe artar :

— Ulan, ne piçum laf edeysun ?

— Sözleriniz güç anlaşılıyor, ne yapayım ?

— Ha, paa bak ! Mektep açacağuna, sen git de biraz laf etmeyu oyren. Penum sozlerumde ne var çi anlamaysun ?

Galibin sabrı tükenmiştir.

— Bay Hayrettin ! Size bir şey arzedeyim mi ?

— Soyle.

— Bu derse devam edemiyecegiz.

— Sebebu ?

— Sizin şivenizde.. şey... Pardon... dilinizde bozukluk yok. Boşuna gelmişsiniz buraya. Sizde, maşallah bu şey... nasıl diyeyim?... Bu canlılık varken... ne türlü konuşsanız anlarlar.

— Ha, sayi mu teysun ?

— Tabiî, efendim !

Hayrettin yerinden sevinçle fırlar, Galibin boyunua sarılır.

— Hay yaşayasun ! Kel, senu opeyum !

Öpüşürler... Ayrılırlar... Derken Hayrettin dıkilir...

— Ver diplomamu.

— Efendim ?!

— Diplomamu ver teyrum.

— Fakat, efendim...

— Ulan, vermezsen...

Belinden sögüt yaprağı biçağını çekerek :

— Ha, talarum kaytan buyuklarına !

Galip, düşer, bayılır...

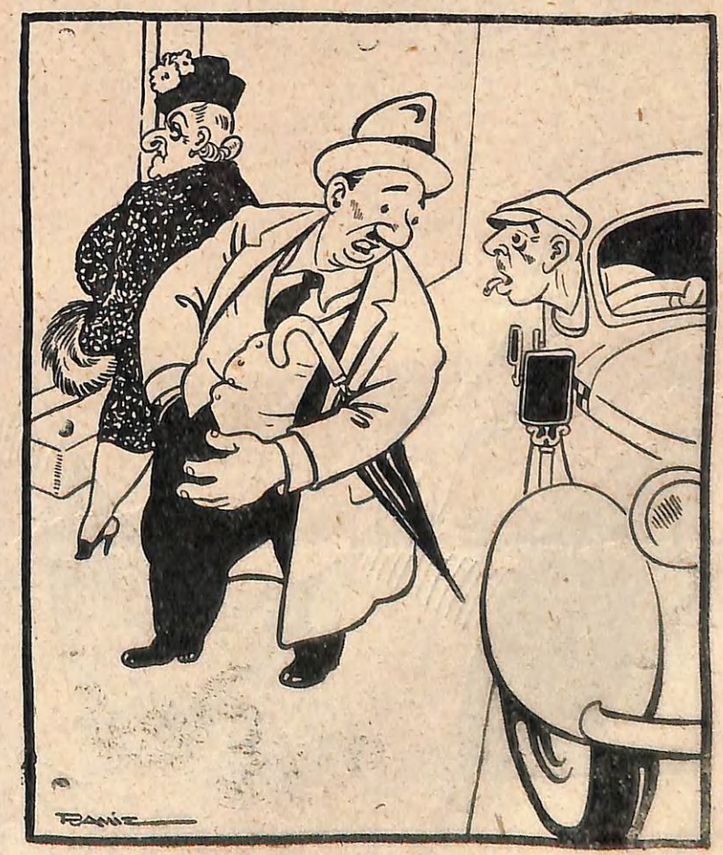

Şoför — Bayım az para verdiniz, boş döneceğim.
Müşteri — Ne mutlu sana!

Çömezin Röportajları:

29

III

Kendine Meslek Seçiyor...

O

Çizen: RAMİZ

Demokrat Partici olamam: Eli bayraklı derler!

Halk Partici olamam: Herkesle dost geçinmek isterim!

Karikatürist olamam: Fırçam zülfü yare takılır diye korkarım!

Aşçı olamam: Moda olmasına rağmen dolma yutturmak istemem!

Hanende olamam: Medet, aman diye başlayan gazellerimi şikâyet zannedip kimse dinlemez!

Balet artisti olamam: Et pahalılığında herkesin yutkunmasına sebep olmak istemem!

Dava vekili olamam: Vekilliğin hiç bir türlüsünü sevmem!

Berber olamam: Semtimizin hiç bir dedikodusiyle alâkadar değilimdir!

Talebe olamam: Hocaların sıfırını tüketemem!

Kasap olamam: Halkı yürmek şanımdan değildir!

Hikâye

Bir Tecrübe..

Yazan:
ÇALÇINE

Jale, kuyumcunun önünde onu gördüğü zaman, ilikleri donar gibi oldu: İşte, yanında gene genç ve güzel bir kadın vardı. İşte gene, Sermet, bu kadına hararetli hararetli bir şeyler anlatıyordu. Bir kaç dakika sonra kuyumcu dükkânından içeri girdikleri zaman her âzasının ayrı ayrı titrediğini hissetti; kafasında şahlanan mukavemet edilmez bir arzu, ona, kuyumcu dükkânına doğru koşmasını emretmeğe başladı. Gözlerinin önünden on gün evvelki hâdise, bir sinema filmi gibi süratle geçmeğe başladı :

Sermet, uzun müddettir peşinde dolaşan, kibar görünüşlü, yakışıklı bir adamdı. Sosyetede ismi çok zengin; fakat, çok cimriye çıkmıştı. Fakat, Jale, bu cimriliğin neden ileri geldiğini bir türlü anlamıyordu. Çünkü, Sermet, en pahalı terzilerde elbise diktiriyor, en pahalı lokantalarda yemek yiyor, bütün balolarda, süvarelerde hazır bulunuyor, en pahalı içkileri içiyor, üstelik hususî otomobilini de gittiği hiç bir yerden eksik etmiyordu.

Bekârdı. Bekârlığın verdiği bir hakla da çapkınlık edecek bir fırsatı kaçırmıyordu. Fakat her hangi bir arkadaşına ondan bahsetse, mutlaka yakasını silkiyor:

— Sermet Bey mi? diyordu. Aman Allahım, bu kadar cimri, bu kadar nekes, bu kadar allak bir adam görülmüş, işitilmiş değildir. Sakın onunla ahbaplık etmeğe kalkma. Sonra pişman olursun.

Jale, kimseyi sırdaşlığa kabul edecek kadınlardan değildi. Sermedin hoşuna gitmeğe başladığını hiç bir arkadaşına söylemiyor, yalnız:

— Ahbaplık etmek için değil canım, diyordu. Fakat merak oluyor insana. Bu adamın cimriliği, allaklığı nereden geliyor.

Arkadaşı yakasını ısırıyor:

— Bilmezsin, bilemezsin!

Diye, bahsi hemen değiştiriveriyordu.

Bundan on gün evveldi. Amerikadan gelen büyük bir artistin şerefine şehir lokantasında bir süvare tertip edilmişti. Jale de kocasile beraber oraya gitti. Bir aralık gözlerine Sermet iliştî. O, herzamanki kibar tavrı, zarif tebessümiyle onları selâmladı:

— Nasılsınız hanımefendi?

Diye yanlarına sokuldu. Elinde bir şampanya kadehi vardı Jale, şöyle düşündü:

— Hiç bu adama cimri denilebilir mi? Cimri olsa, avuç dolusu para verir de şamapnya içebilir mi? Her halde, allaklığı da bu cimriliği gibi bir masaldan başka bir şey olmıyacaktır.

Hakikaten erkek arkadaşlarından hiç biri, Sermedin aleyhinde bulunmuyordu. Yalnız kadınlar ondan yaka silkiyorlardı.

Jale:

— Acaba, dedi. Bu güzel adamı birbirlerinden kıskanıyorlar da onun için mi aleyhinde bulunuyorlar?

Yanlarına bir kaç kadın arkadaşları da sokulmuştu. İçlerinden biri:

— Jale, dedi. Kuyumcu Antrakyan'da teşhir edilen kolyeyi gördün mü?

Onun bundan haberi yoktu:

— Yoo, dedi. Haberim bile yok!.

Arkadaşı:

— Şedövr, diyemırıldandı. Bir harika. On üç bin lira istiyorlar ama, bedava doğrusu...

— Sahi mi söylüyorsun?

Şimdi, bütün kadınlar, bir ağızdan kolyenin medhine başlamışlardı. Jale, onların tariflerine dikkat ediyor, kolyeyi âdeta görmüş gibi oluyordu.

— Kimbilir, diye mırıldandı. Hangi bahtiyar kadın onu boynuna takabilecek?.

— Kalbime hangi ilâcı tavsiye edersiniz ?
— Kızım, bunun ilâcını ben çoktan unuttum, sana genç bir doktor tavsiye ederim!

Bu sırada Amerikadan gelen büyük artist salonun ortasına gelmiş, şiddetli bir surette alkışlanmağa başlamıştı. Bütün başlar ona doğru dönünce, Sermedin bir kadife kadar yumuşak ve titrek sesi,kulaklarına bir şeyler mırıldandı. Jale, evvelâ bir eşy anlıyamamıştı, başını ona doğru eğdi, hafif bir sesle:

— Efendim?

Dedi.

— Eğer şimdiye kadar reddettiğiniz randevuya yarın gelirseniz, o kolye sizin olacaktır. Derin aşkımın bir nişanesi olarak boynunuza takılacaktır.

Bir randevuya mukabil, on üç bin liralık bir kolye... Hani cimriydi bu adam?

Jale, artık inat edemedi; zaten, onun hakkındaki dedikodulara da inanmamağa başlamıştı:

— Pekâlâ, dedi. Yarın saat iki buçukta. Tünel başında..

Sermet, heyecanla mırıldandı:

— Size minnettarım Jale hanımefendi...

***

Jale, Tünele geldiği zaman, Sermedin hususî otomobilini gördü. Ona doğru yaklaşırken Sermet aşağıya atladı, otomobilin kapısını açtı:

— Gelmiyeceksiniz diye korkuyordum.

Diye mırıldandı. Sonra şoföre emir verdi:

— Kuyumcu Antrakyana !

Dükkândan içeri girdikleri zaman, kuyumcu yerlere kadar eğildi. Sermet:

— Sizde bir kolye varmış, dedi. Onu görmek istiyoruz.

Mahfazanın kapağı açıldığı zaman, Jalenin gözleri hakikaten kamaştı. Bu ne muhteşem bir san'at eseriydi. Sermet, hafifçe mırıldandı.

— Beğendiniz mi sevgilim?

Jale, çapkın çapkın gülümsedi, gözlerini kırptı:

— Beğendim!

Diye cevap verdi.

Sermet, hemen cebinden bir çek defteri çıkardı. Üstüne bir takım rakamlar yazdı, altını imzaladı, kuyumcuya uzattı:

— On üç bin elli lira yazıyorum, dedi. Bu çeki tahsil eder, kolyeyi bir adamınızla evime gönderirsiniz. Çekteki elli lira

Az, Öz:

Şaşkınlık alâimi

Halk Partisinin İzmirli neşir vasıtası olan «Anadolu» Demokrat Partiden 500 bilmem kaç kişinin istifa etmiş olduğunu yazmış ve bunların isimleriyle kocaman bir de liste neşretmiş.

Halbuki «Anadolu» gazetesinin ilân ettiği bu isimlerin sahipleri meğer çoktan «sizlere ömür» olmuşlar! Hattâ bir çoğu daha Demokrat Parti doğmadan ölmüşler. «Demokrat İzmir» gazetesi şimdi bunların mezar taşlarının ve defin ruhsatlarının fotoğraflarını neşrediyor.

Tuhaf şey, anlaşılan «Anadolu» refikimizin gözü o kadar korkmuş ki, memlekette ölülerin bile mezardan çıkıp Demokrat Partiye kaydolunduklarını zannediyor.

Allah kimseyi şaşırtmasın!

P.

fazlalık, bu hizmeti görecek adamınız içindir.

Sonra evinin adresini yazdırdı:

— Ne kadar sonra kolyeyi gönderirsiniz?

Kuyumcu ellerini uğuşturarak cevap verdi:

— İki saate kadar sizdedir paşam...

.....

Jale, bu iki saat içinde bütün kadınlığını Sermedin gözlerinin önüne serdi. O da, uzatılan bu ebedî iksirden doya doya, kana kana içti. Fakat, vakit hayli ilerlediği halde kuyumcunun adamı bir türlü gelmiyordu. Nihayet Jale:

— Ben, çok geç kaldım, dedi. Kocamdan evvel eve girmeliyim. Kolyeyi, bana başka bir gün verirsiniz...

Kapının önünde uzun uzun öpüştüler ve ayrıldılar...

O akşam Jaleye eski bir arkadaşı misafir geldi. Başbaşa kaldıkları bir sırada:

— Sen de bizim gibi yandın, dedi. Çünkü, bugün seni Sermetle kuyumcuya girerken gördüm. Mutlaka, sana pahalı bir hediye alacağını söylemiş ve kuyumcuda bir çek imzalamış, beraber evine gitmiş, eğlenmişsinizdir. Fakat kuyumcu, hediyeyi getirmemiştir. Değil mi? Biz de ayni oyuna kurban olduk.

Sonra Jalenin yüzüne bakmış:

— Vah, kardeşim! demişti. Hain adam, seni ne kadar da yormuş...

⁂

İşte, Jale; Sermedi bir başka kadınla ayni kuyumcu dükkânına girerken görünce, bu yüzden çılgına dönmüş, bir başka kadının aldanmaması için onu ikaz etmek istemişti. Fakat, sonra caydı:

— Bir tecrübe, dedi. Bin nasihatten evlâdır!

Küçük bir yanlışlık

İngiltere'de tedavi edilmekte olan halası ölmüştü. Tabutu memlekete getirtti. Fakat bir de baktı ki içinde halası değil, büyük üniforması ile bir general yatıyor.

Yanlışlığı generalin İngilteredeki ailesine bildirdi ve oradan şu telgrafı aldı:

«Generali sessiz, sadasız gömün. Halanız askerî merasimle, mızıka ve top atışiyle defnedilmiştir.»

Sır

Gazeteci arkadaşımız Sait Kesler, bir meselenin tahkiki için İş Bakanı doktor Sadi Irmağı ziyaret etmişti, bu nazik mesele hakkında malûmat lûtfetmesini rica ediyordu. Doktor Sadi Irmak:

— Bir şey sorayım, dedi. Siz sır saklamasını bilir misiniz?

Sait, Bakandan malûmat alabilmek ümidiyle hemen atıldı:

— Tabiî, tabiî efendim. Bundan tamamen emin olabilirsiniz. Ben sır saklamasını pek iyi bilirim.

Doktor Sadi Irmak gülümsedi; gözlerini Saidi dinlemek için ayırdığı kitaba çevirdi, mırıldandı:

— Ben de öyle!.

Sıra meselesi

Erzurum milletvekili Cevat Dursunoğlu, meclis müzakeresine yetişmek üzere Büyük Millet Meclisinin kapısından içeri hızlı adımlarla giriyordu. Bir gazeteci yolunu kesti:

— Affedersiniz efendim, dedi. Bu günkü toplantı hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevat Dursunoğlu:

— Lûtfen yarın görüşelim, dedi. Şimdi içeride lâf söyliyeceğim, düşünmenin sırası değil...

Rüya

Genç kadın tatlı tatlı gerindi:

— Bu gece o kadar korkunç bir rüya gördüm ki... dedi. Naci denizde boğuluyormuş...

Kocası birdenbire irkilerek:

— Naci mi? Buda kim? diye sordu.

— Şey... Sen onu tanımazsın sevgilim!. Rüyamda tanıştım.

Üçüncü defa basılmış olan

Hacıağalar Albümü

pek az kalmıştır. Bir daha da basılmayacaktır.

Taşra müşterilerimizin çok acele sipariş vermelerini rica ederiz.

Ayrıca

KADINLAR ALBÜMÜ ile TOMBUL TEYZE ALBÜMÜ de bitmek üzeredir. Bu nefis Albümleri almadınızsa acele ediniz.

Bilgiçler

Hacı Ağanın ziyafetinde misafirlerden şık bir hanımefendi ev sahibesinin yanına düşmüştü. Laf açmak için: «Strauss'u sever misiniz?» diye sordu.

Hacı Ağanın karısı burun büktü:

— Sevmem, dedi. Zaten ben şarap içmem ki.

Bunu duyan kocası hemen atıldı:

— Amma yaptın, karı! Strauss şarap değil, meşhur bir Felemenk peyniridir.

Sofrada bulunanlardan biri yanındakine döndü:

— İyi ki öğrendim, dedi. Ben Strauss'u ressam zannediyordum.

Ustalık

Yılbaşı akşamıydı. Karı, koca bir bir baloya gelmişlerdi. Saat tam on ikide ışıklar söndü, sonra tekrar yandı.

Genç kadın kocasına döndü:

— Aşkolsun, dedi. Bu kadar kalabalık arasında beni öpmeğe nasıl çekinmedin?

Adam birdenbire köpürdü:

— Ne? dedi. Ne münasebet! Ben seni öpmedim. Her halde yanımızdaki küstah, edepsiz, utanmaz, arlanmazlardan biri seni öpmüş olacak. Dur, şuna bir bakayım da, karımın nasıl öpüldüğünü ben ona öğretirim!.

Kadın kocasını teskine çalıştı:

— Hacet yok kocacığım. Gayet iyi biliyordu.

— *Kızım, ayıp değil mi, pencerenin önünde soyunuyorsun?*

— *Ne yapayım anne, mahallenin fakir fukarasına yardım etmek lâzım; zavallıların et yüzü gördükleri yokmuş!*

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden RAMİZ GÖKÇE

Basıldığı yer: PULHAN MATBAASI — İstanbul

TOMBUL TEYZE

Tombul Teyze Kendine otomobil bakıyor:

– Kocacığım serbest mi?
– Tahmin ederim karıcığım!

T. T POSTASI

Eyüb: Kadri Bağdaş.

S — Sevgili teyzeciğim, son günlerde et yine pahalılaştı.. Acaba tarafınızdan buna karşı bir çare bulunamaz mı?

C — Sayın vatandaşlarımın her türlü sıkıntılarına karşı naçiz bir hizmette bulunmak benim için şereftir. Böyle buhranlı günlerde şehrin muhtelif yerlerinde bilhassa Etyemez semtinde fazlaca dolaşarak halkın et yüzü görmesine gayret ediyorum. Fakat beni gözle yiyip bitireceklerinden kocama bir şey kalmaz diye de korkudayım!

Bursa: Fitnet Yazmacı.

S — Tombul teyzeciğim, şişmanlıktan, pardon tombulluktan hiç şikâyet ettiğiniz oluyor mu?

C — Hayır, kendimi şikâyet edilecek kadar tombul bulmuyorum. Yalnız zenginin malı züğürdün çenesini yoruyor, ondan şikâyetçiyim!